

Onze referentie

2013-00157624/PSWIE

Uw referentie

441820

Den Haag

20 december 2013

Betreft

internetconsultatie wetsvoorstel vereenvoudiging en digitalisering

Geachte heer, mevrouw ,

Met deze brief reageert het Verbond van Verzekeraars graag op het wetsvoorstel Vereenvoudiging en digitalisering procedures in burgerlijk recht en bestuursrecht.

Het Verbond van Verzekeraars is positief over het wetsvoorstel Vereenvoudiging en digitalisering procedures in burgerlijk recht en bestuursrecht. De introductie van een basisprocedure in het burgerlijk procesrecht geeft een vereenvoudigde efficiënte rechtsingang: procederen wordt door dit wetsvoorstel eenvoudiger en overzichtelijker voor de rechtzoekende. Voor verzekeraars, en meer specifiek rechtsbijstandverzekeraars, zal dat naar verwachting kosten besparen. De verplichting (behoudens een uitzondering) om de procedure digitaal te voeren sluit aan bij de digitalisering die (rechtsbijstand)verzekeraars binnen de eigen organisatie doorvoeren of hebben doorgevoerd. Niet voor niets neemt een aantal rechtsbijstandverzekeraars enthousiast deel aan het project eKantonrechter.

Voor rechtzoekenden/rechtsbijstandverzekerden is het positief dat een gerechtelijke procedure, mede door de aangescherpte wettelijke termijnen, sneller wordt doorlopen, zodat sneller duidelijkheid wordt verkregen. Wij stellen wel vast dat kwaliteit altijd belangrijker moet blijven dan snelheid, het eerste mag niet gaan ten koste van het tweede. Belangrijk is hoe zal worden omgegaan met uitstelverzoeken. Het is de bedoeling dat de verwerende partij zich bij zijn rechtshulpverlener meldt vrij snel na ontvangst van de oproep en voor de datum om zich te stellen. In dat geval is er voldoende tijd om inhoudelijk een stuk op te stellen. Maar als een verweerder zich stelt en zich pas vlak voor de datum van indienen van het verweer bij zijn rechtshulpverlener meldt, kan het nodig zijn uitstel te vragen. Ook is de vraag of het nog mogelijk blijft op de lange termijn te dagvaarden om het opstarten van een procedure als pressiemiddel te gebruiken om zo toch tot een schikking te kunnen komen.

Informatie: mw. drs. P. Swienink

Doorkiesnummer 0703338621 Fax rechtstreeks 0703338600 E-mail p.swienink@verzekeraars.nl

Bordewijklaan 2, 2591 XR Den Haag, Postbus 93450, 2509 AL Den Haag, Internet www.verzekeraars.nl

We pleiten dan ook voor een mogelijkheid om bij het aanmelden van de zaak bij de griffie te kunnen vragen om een langere termijn (gelijk de mogelijkheid voor het oproepen van buitenlandse partijen). Enige flexibiliteit is een voorwaarde voor de rechtshulpverlener om kwaliteit te kunnen blijven leveren.

Voorheen werd het uitbrengen van een dagvaarding ook ingezet als ultieme stuitingshandeling. In de Memorie van Toelichting bij artikel 125 (wordt erop gewezen dat het aanhangig maken op zichzelf geen stuitingshandeling is als bedoeld in artikel 3:317 BW. Indien een schuldeiser met een oproepingsbericht wil stuiten moet hij de tijd voor het bezorgen daarvan dus incalculeren. Het Verbond vraagt aandacht voor zaken waarin sprake is van een vervaltermijn die dus niet gestuit kan worden. Rekening houdende met bezorgingstijden etc betekent dit in de praktijk dat de datum van een vervaltermijn 4 tot 6 weken eerder komt te liggen. In zaken waarin sprake is van zeer korte vervaltermijnen, zoals in het vervoersrecht, kan dit tot problemen leiden.

In het voorstel is het niet langer verplicht een dagvaarding door de deurwaarder te laten betekenen. Het Verbond verwacht dat rechtsbijstandverzekeraars toch regelmatig zullen kiezen voor de inzet van de deurwaarder, zodat geen tijd van de rechtzoekende verloren is wanneer de wederpartij verkiest niet te reageren. Dat zal overigens wel anders zijn wanneer de wederpartij wordt bijgestaan door een professionele partij waarmee concrete afspraken kunnen worden gemaakt over het reageren op een verzoek. De keuze om wel of niet voor betekening te kiezen moet daadwerkelijk vrij zijn en geen negatieve gevolgen hebben. Regelmatig zal snelheid in het belang van de rechtzoekende zijn en zal om die reden de zekerheid van betekening gekozen worden. Belangrijk is wel dat er achteraf geen discussie komt over of een dergelijke betekening nu wel of niet nodig was, en dat die keuze niet leidt tot de veroordeling in de kosten hiervan.

Het wetsvoorstel voorziet in toegenomen middelen voor de rechter om regie te voeren ten aanzien van de voortgang van de zaak. Het Verbond maakt zich hierover zorgen voor zover die regiemogelijkheden betrekking hebben op de mogelijkheid van weigeren van bewijsstukken. Dit maakt de procedure onvoorspelbaar, bijvoorbeeld als sommige omvangrijke bewijsmiddelen die in de ogen van de rechtshulpverlener voor zijn cliënt van belang zijn niet worden meegenomen in de beoordeling van het geschil. Ook zal op voorhand duidelijkheid moeten bestaan over de mate van flexibiliteit die van rechtshulpverleners wordt verwacht. Wordt er door de rechter vanuit gegaan dat hij altijd een tijdstip kan bepalen voor een mondelinge behandeling, en dat er wel een collega beschikbaar is als de oorspronkelijke rechtshulpverlener op dat moment is verhinderd? Worden voor rechtsbijstandjuristen en advocaten daarvoor dezelfde maatstaven gehanteerd? Het is wenselijk dat op voorhand duidelijkheid komt over de manoeuvreerruimte van de rechter in dit soort situaties.

In deze context heeft het Verbond wel enige moeite met de strekking van artikel 8:57 lid 1 en (in mindere mate) met artikel 8:64, waarin gesteld wordt dat de bestuursrechter kan besluiten dat een zitting achterwege blijft. Deze 'nee, tenzij'-benadering druist onzes inziens in tegen de uitgangsgedachte dat de mondelinge behandeling van het geschil een essentieel onderdeel is van de zaaksbehandeling in beroep. Uitgangspunt behoort echter te zijn, gezien de strekking van het bestuursrecht en het doel van de mondelinge behandeling: altijd een zitting tenzij partijen toestemming hebben verleend om er van af te zien.

Het Verbond vraagt zich af of door deze snellere en eenvoudigere procedure meer geschillen zullen worden voorgelegd aan de rechter in plaats van aan alternatieve geschillenbeslechtters als geschillencommissies en mediators. Een gerechtelijke procedure kan immers aantrekkelijker worden. Hoe verhoudt zich dit tot het wetsvoorstel ter bevordering van mediation? Doel van dit voorstel is om in zowel civiele zaken als bestuurlijke zaken eerder en soms zelf verplicht de

mogelijkheden van mediation na te gaan. En om daarmee het aantal procedures (met bijbehorende kosten en belasting voor de rechterlijke macht) te beperken. Het Verbond breekt met name een lans voor het stimuleren van mediation in bestuurszaken. Immers, in bestuurszaken is het voeren van een (of meerdere) langdurige procedures eerder regel dan uitzondering. Het verplichten van het beproeven van mediation kan grote invloed hebben op het beperken van het aantal procedures en daarmee het beperken van de kosten voor alle actoren. Het op een of andere wijze integreren van deze ontwikkelingen met betrekking tot alternatieve geschilbeslechting in een digitale procesgang levert een aanzienlijke meerwaarde op voor het bereiken van een efficiënte rechtspleging. Kostenbeheersing en efficiëntie worden immers ook genoemd als doelen van dit wetsvoorstel, maar het is nog maar de vraag of met 'alleen' een vereenvoudiging en digitalisering deze doelstellingen gehaald zullen worden.

Gedurende de overgangsfase naar de beoogde situatie zal een lappendeken ontstaan van meerdere soorten civiele procedures in eerste aanleg: oude verzoekschriftprocedures, oude dagvaardingsprocedures en de nieuwe verzoekschriftprocedure in vordering- en verzoekprocedures, al dan niet gedigitaliseerd. Door gefaseerde en geografisch verschillende inwerkingtreding zal een meer versnipperde situatie ontstaan die in de praktijk eenvoudig tot onduidelijkheden kan leiden. En dan worden in dezelfde periode ook nog grote wijzigingen in het arbeidsrecht doorgevoerd. Voor rechtsbijstandverzekeraars klemt die situatie temeer omdat zij in tegenstelling tot menig advocatenkantoor in gerechten in het hele land procederen. Het is belangrijk dat rechters daar begrip voor tonen en welwillendheid betrachten in de regievoering waar mogelijk. Wij verzoeken u dat op te nemen in de Memorie van Toelichting.

Digitaal procederen zal bij verzekeraars aanpassing vragen van de ICT-systemen. Het is van cruciaal belang dat verzekeraars in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken worden bij de het ontwikkelen en vaststellen van de (systeem)technische vereisten waaraan de gegevensuitwisseling moet voldoen. Immers, pas zodra deze eisen bekend zijn, kan het tijdstip worden bepaald waarop daadwerkelijk gestart kan worden met digitaal procederen.

Over het uitwisselen van berichten hebben wij nog enkele specifieke opmerkingen. In een aantal artikelen (bestuursrecht: artikel 6:17; afdeling 8.1.6a; artikel 8:79) wordt gesproken over het 'ter beschikking stellen' van stukken. Er wordt echter niet duidelijk gemaakt op welke wijze partijen geïnformeerd worden over het feit dat er stukken beschikbaar zijn gesteld. Het Verbond zou graag toegevoegd zien dat er een notificatie wordt verzonden indien een van de partijen iets toevoegt aan het digitale dossier en dat de uitspraak digitaal aan partijen wordt gezonden dan wel toegankelijk wordt gemaakt, inclusief notificatie. Het verbaast het Verbond overigens dat in artikel 8:37 nog gesproken wordt over het per post toezenden van de uitnodigingen voor de zitting. Waarom niet digitaal?

Ik ga ervan uit u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en zie uw berichten met belangstelling tegemoet. Mocht u nog vragen hebben dan kunt u uiteraard contact met mij opnemen.

Met vriendelijke groet,

drs. P. Swienink
beleidsadviseur Schade